

แบบประเมินบทความ/งานวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ชื่อบทความ (ภาษาไทย) : การเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกสมรส: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยกับกฎหมายอเมริกา

(ภาษาอังกฤษ) : Claim for illegitimate child : A comparative study between Thai law and American law

หัวข้อการพิจารณา

หัวข้อ	คะแนนประเมิน					ข้อแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5	
1. บทคัดย่อ						บทคัดย่อควรย่อความ จนจับใจความได้
2. Abstract						ควรปรับแก้ตามบทคัดย่อมาดใหม่.
3. บทนำ						ควรเรียบเรียงให้อ่านง่ายขึ้น จุดเป็นบทเขียนมากกว่าบทย่อ
4. วัตถุประสงค์การวิจัย/การศึกษา						บทความวิจัยให้เป็นที่รู้เรื่องเพื่อ รู้: เช่น กม. ของไทย, กฎหมายอเมริกา อเมริกา กฎ ก. ของไทย, กฎอเมริกา
5. วิธีการวิจัย/วิธีการศึกษา						วิธีทฤษฎี / วิธีทฤษฎี จัดเก็บแบบต้น ๆ ทฤษฎี จัดทำเป็น วิธีใช้ไปลงแบบต้น ๆ ทฤษฎี จัดทำเป็น
6. ผลการวิจัย/ผลการศึกษา						ผลการวิจัย / ผลการศึกษา กับ
7. สรุปผลการวิจัย/สรุปผลการศึกษา						สรุปบท ทฤษฎี กับ ข้อสรุปเกี่ยวกับ ผลการศึกษา
8. อภิปรายผล/ข้อเสนอแนะ						อภิปรายผลข้อปรับปรุงแก้ไขข้อใด / ข้อใด ข้อปรับปรุงแก้ไขที่ควรพิจารณา,
9. เอกสารอ้างอิง						การอ้างอิง ควรใช้ที่ถูกต้องตามหลัก การอ้างอิง ให้เฉพาะที่อ้างอิงให้ชัดเจน
10. ความใหม่และคุณค่าทางวิชาการ						มีความใหม่ตามจุดใหม่ ปรับปรุงแก้ไขที่ แก้บท ทฤษฎี และ ข้อสรุปปรับปรุงแก้ไขที่ แก้

ข้อ
ข้อ

(อาจมีเอกสารแนบหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม - ถ้ามี)

การเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกสมรส: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยกับกฎหมายอเมริกา

นางสาวอินทิวรรณ จันทร์เพ็ง¹, ผศ.ดร.กมลวรรณ อยู่วัฒน์²

¹สาขานิติศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพฯ

¹Email : s61123440049@ssru.ac.th

²สาขานิติศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพฯ

²Email : Kamonwan.yo@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรตามกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกาทั้งนี้ยังเปรียบเทียบถึงหน้าที่ที่บิดาจะต้องเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกา โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Researcher) จากหนังสือ ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย บทบัญญัติของกฎหมาย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และข้อมูลอื่นจากอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่าการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรตามกฎหมายไทยในปัจจุบันนั้นแม้จะได้มีการเปลี่ยนแปลงตามยุค ตามสถานการณ์ไทยในปัจจุบัน แต่สำหรับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยนั้นมิได้มีการรับรองในการจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรที่อยู่นอกสมรสด้วยจึงเป็นเหตุให้บิดานั้นไม่สามารถจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกสมรสได้ ก่อให้เกิดปัญหาในการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูและสิทธิในการเรียกร้องสิทธิ์ต่างๆ ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกับกฎหมายอเมริกาที่ได้มีการรับรองไว้ว่าบิดามารดานั้นต้องมีหน้าที่เลี้ยงดูบุตร และหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร ฝ่ายนั้นจะถูกรัฐตัดสิทธิ์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังมีความผิดตามกฎหมายและยังมีกฎหมายหมายเกี่ยวกับผลของการไม่จ่ายค่าเลี้ยงดูบุตรหรือ Failure to Pay Child Support มาใช้บังคับอีกด้วยหากไม่จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรก็จะมีผลผิดตามกฎหมายถือได้ว่าเป็นคดีอาญา

คำสำคัญ : บุตรนอกสมรส, การเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร

Claim for illegitimate child : A comparative study between Thai law and American law

Miss Intiwan chanpeng¹,Asst.Prof.Dr.Kamonwan Yoowattana²

¹Law Department, College of Politics and Governance, Suan Sunandha Rajaphat University,Bangkok
Email:s61123440049@ssru.ac.th

¹Law Department, College of Politics and Governance, Suan Sunandha Rajaphat University,Bangkok
Email: Kamonwan.yo.@ssru.ac.th

Abstract

This research aims to study child support claims under Thai law and American law. It also compares the duty of a father to raise an illegitimate child between Thai law and American law. This study was a documentary researcher which details were obtained from books, textbooks, articles, thesis, research papers, legal provisions, e-book, and other information from the internet.

The results of the research presented that, in the current Thai law regarding child support claims, despite the change over time, Thai Civil and Commercial Code does not guarantee the payment of child support outside of wedlock according to the current Thai situation. Hence, the father cannot pay the child support fee outside the marriage, causing problems in filing for alimony and claiming rights. This is different from American law that has guaranteed that parents must have custody duties. If either party does not pay child support, that party will be deprived of the state's right to go about their daily lives and are also illegal and a law relating to the consequences of failing to pay child support or failure to pay for the child support if it is unpaid as well. Therefore, if the child support payment is not made, there will be an offense under the law and can be considered as a criminal case.

Keywords: illegitimate child, child support claim

บทนำ

ปัจจุบันการอยู่กินฉันสามีภริยาในสังคมไทยมีลักษณะแตกต่างไปจากในอดีต โดยได้มีการอยู่กินร่วมกันฉันสามีภริยาโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันเป็นจำนวนมาก เนื่องจากบุคคลเหล่านี้เพียงต้องการที่จะอยู่กินร่วมกันฉันสามีภริยา ไม่ได้ต้องการที่จะทำการสมรสกันอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งชายหญิงสมัยนั้นนั้นมีหลายคู่ที่แต่งงานแล้วแต่ไม่ยอมจดทะเบียนสมรสกัน สำหรับคนที่ไม่จดทะเบียนสมรสกันนั้นอาจเป็นเพราะคิดว่าอยู่กินกันไปก่อน ถ้าดีก็อยู่ร่วมกันนาน ถ้าไม่ดีก็เลิกกันต่างคนต่างแยกย้ายกันไปตามทางของตน การอยู่กินโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันนั้น กฎหมายถือว่าไม่เป็นการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ ไม่ใช่การสมรสตามกฎหมาย แม้ว่าจะเป็นัวเมียกันจริงๆ ก็ไม่ใช่สามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อการอยู่กินแบบไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันนั้นต่อมาเมื่อมีบุตร บุตรที่เกิดจากบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันนั้น จะเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของมารดา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ลักษณะ 2 ที่ได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 1546 ว่าเด็กที่เกิดจากหญิงที่มีได้มีการสมรสกับชาย ให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น

แต่กรณีบุตรเกิดมาในระหว่างที่บิดามารดามีได้ทำการจดทะเบียนสมรสกันนั้น บุตรจะมีสิทธิในการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจากบิดาหรือไม่ ตามกฎหมายของไทยได้มีบทบัญญัติที่ได้กำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ระหว่างบิดามารดาและบุตร ต่อบิดามารดาไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ในมาตรา 1564 ได้กล่าวว่า บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษิตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ ในมาตรานี้เป็นการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของบิดาที่มีต่อบุตรซึ่งเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายและบิดามารดาจะต้องเลี้ยงดูบุตรจนบุตรนั้นบรรลุนิติภาวะ คือ 20 ปี บริบูรณ์ มาตรา 19 บุตรได้ทำการสมรส มาตรา 1448 หรือบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เป็นผู้ทุพพลภาพ มาตรา 1564 วรรคสอง แต่กรณีศึกษาที่บุตรที่เกิดจากบิดามารดามีได้จดทะเบียนสมรสกันนั้นเป็นบุตรนอกสมรส ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ไม่ได้มีบทบัญญัติถึงการให้สิทธิและหน้าที่ระหว่างบิดานอกกฎหมายและบุตรนอกกฎหมายต่อกันเลย แม้ว่าบิดานั้นจะมีพฤติการณ์รับรองบุตรนอกกฎหมายแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยนั้นได้กำหนดไว้เพียงสิทธิและหน้าที่ระหว่างบิดามารดาและบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น บุตรที่เกิดนอกสมรสมารดาจึงมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในตัวบุตร

กฎหมายอเมริกาได้มีการกำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร โดยให้ความสำคัญกับเด็กที่เกิดมาแม้บุตรที่เกิดมานั้นจะเป็นบุตรนอกกฎหมายก็ตาม เนื่องจากคำสั่งในการจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนั้นถือเป็นคำสั่งที่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญของอเมริกา โดยบิดาหรือมารดาไม่สามารถสละสิทธิค่าเลี้ยงดูบุตรแทนตัวบุตรได้ เพราะค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้นเป็นเงินที่บุตรจะต้องใช้ดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ลำบาก

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกา รวมไปถึงหน้าที่ในการจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายของบิดานอกกฎหมายระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรตามกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกา
2. เพื่อเปรียบเทียบถึงหน้าที่ที่บิดาจะต้องเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกา

วิธีดำเนินการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำวิจัยฉบับนี้ซึ่งขั้นตอนในการทำวิจัยและเนื้อหา ขอบเขต ในการศึกษา ค้นคว้า เปรียบเทียบเกี่ยวกับการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรตามกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกาทั้งนี้ยังเปรียบเทียบถึงหน้าที่ที่บิดาต้องเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกา โดยงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Researcher) จากหนังสือ ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย บทบัญญัติของกฎหมาย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และข้อมูลอื่นจากอินเทอร์เน็ต

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบกฎหมายการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายค่าเลี้ยงดูบุตรของกฎหมายอเมริกา และเพื่อศึกษาสิทธิและหน้าที่ของบิดานอกกฎหมายที่มีต่อบุตรนอกกฎหมายระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการเรียกค่าเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกา
2. ทำให้ทราบถึงหน้าที่ของบิดานอกกฎหมายที่มีต่อบุตรนอกกฎหมายระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกา

คำอุปการะเลี้ยงดูบุตร

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายของคำว่า “ค่า” ไว้ว่า มูลค่าหรือราคาของสิ่งใด ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรม ที่มีประโยชน์ในทางใช้สอย แลกเปลี่ยน หรือทางจิตใจ บางอย่างก็ประเมินเป็นเงินได้ บางอย่างก็ประเมินเป็นเงินไม่ได้ หรือจำนวนเงินที่เป็นราคาส่งของหรือบริการ เรียกสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีคุณค่ามากจนไม่อาจประเมินเป็นเงินได้ว่า เป็นสิ่งที่หาค่ามิได้

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายของคำว่า “อุปการะ” ไว้ว่า ความช่วยเหลือเกื้อกูลความอดหนุน

พิทยา ล้ำยอง เห็นว่า ชายหญิงที่อยู่กินกันโดยไม่ได้แต่งงานหรือจดทะเบียนสมรสกันให้ถูกต้องตามกฎหมาย หลังจากมีบุตรออกมาก็ไม่ได้ให้บิดาของบุตรไปจดทะเบียนรับรองบุตรให้ถูกต้อง เมื่อถึงคราวเลิกร้างกันไปปัญหาที่เกิดขึ้นตามมา ว่าใครจะต้องรับภาระจ่ายเงินค่ากินอยู่ ค่าเล่าเรียนของบุตร ที่เรียกกันว่า "ค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร" กฎหมายกำหนดไว้ว่าบิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่ยังเป็นผู้เยาว์ เมื่อมารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับบิดาบุตรที่เกิดมาจึงยังไม่เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของบิดาดังนั้น การจะฟ้องเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจากบิดานั้นจะต้องทำให้เด็กที่เกิดขึ้นนั้นมีฐานะเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของบิดาเสียก่อนซึ่งการที่จะทำให้เด็กนั้นให้เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายนั้นมียูด้วยกัน 3 วิธี คือ (1)เมื่อบิดาและมารดาได้มีการสมรสกันในภายหลัง หรือ (2)เมื่อบิดาได้จดทะเบียนว่าเด็กนั้นเป็นบุตรของตน หรือ (3)เมื่อศาลมีคำพิพากษาว่าให้เด็กเป็นบุตรของฝ่ายชาย

สำหรับวิธีการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายต้องดำเนินการตามมาตรา 1910 แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. 2478 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2533 โดยมีแบบคำร้องขอจดทะเบียน ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2541) (วรัญญางามศิริอุดม,2564, Online)

ค่าอุปการะเลี้ยงดู ไม่มีนิยามศัพท์เฉพาะในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงอาจพอสรุปได้ว่า “ค่าอุปการะเลี้ยงดู” หรือเรียกทั่วไปว่า “ค่าเลี้ยงดู” คือ เงินที่จ่ายเป็นครั้งคราวเพื่ออุปการะกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกันในทางครอบครัวและตามกฎหมาย ได้แก่ สามัญภริยา บิดามารดา และบุตร มียู 2 ประเภท คือ ค่าอุปการะ เลี้ยงดูระหว่างสามัญภริยา และค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างบิดามารดากับบุตร ค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างสามัญภริยาหรือระหว่างบิดามารดากับบุตรนั้นย่อมเรียกจากกันได้เมื่อฝ่ายที่ควรได้รับอุปการะเลี้ยงดูไม่ได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือได้รับการอุปการะเลี้ยงดูไม่เพียงพอแก่อัตภาพ (athiwatlawyer,2564, Online)

ตามความเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า “ค่าอุปการะเลี้ยงดู” นั้นหมายถึง ค่าอุปการะที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องจ่ายให้กับฝ่ายที่ตนต้องดูแล จ่ายให้กับคนที่ต้องรับภาระค่ากินค่าอยู่ในระหว่างการดำเนินชีวิต เช่น ค่าเล่าเรียน เป็นเงินที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสมควรที่จะได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดู

จากที่กล่าวมาข้างต้น “ค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร” ไม่ได้มีคำนิยามไว้เป็นศัพท์เฉพาะในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 แต่ทั้งนี้ค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันในทางครอบครัวและกฎหมาย ซึ่งค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้นจะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างสามัญภริยา และค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างบิดามารดาและบุตร

การเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายของกฎหมายไทย

ค่าอุปการะเลี้ยงดู มีกฎหมายบัญญัติรับรองอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยเรื่อง ครอบครัว ลักษณะ 3 ซึ่งค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้นไม่มีคำนิยามศัพท์เฉพาะในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงอาจพอสรุปได้ว่า “ค่าอุปการะเลี้ยงดู” หรือเรียกทั่วไปว่า “ค่าเลี้ยงดู” คือ เงินที่จ่ายเป็นครั้งคราวเพื่ออุปการะกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกันในทางครอบครัวและตามกฎหมาย ได้แก่ สามเณร บิดามารดา และบุตร มีอยู่ 2 ประเภท คือ ค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างสามเณร และค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างบิดามารดากับบุตร (athiwatlawyer,2564, Online) สำหรับค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้นศาลอาจให้เพียงใดหรือไม่ให้ก็ได้ โดยศาลนั้นจะคำนึงถึงความสามารถของผู้มีหน้าที่ต้องให้ฐานะของผู้รับและพฤติการณ์แห่งกรณี ตามมาตรา 1598/38 เมื่อผู้มีส่วนได้เสียแสดงว่าพฤติการณ์รายได้ หรือฐานะของคู่กรณีได้เปลี่ยนแปลงไป ศาลก็จะสั่งแก้ไขในเรื่อง ค่าอุปการะเลี้ยงดูโดยให้เพิกถอน ลด เพิ่ม หรือกลับได้ ค่าอุปการะเลี้ยงดูอีกก็ได้ ตามมาตรา 1598/39 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ศาลไม่พิพากษาให้ค่าอุปการะเลี้ยงดู เพราะเหตุแต่เพียงอีกฝ่ายหนึ่งไม่อยู่ในฐานะที่จะให้ค่า อุปการะเลี้ยงดูได้ในขณะนั้น หากพฤติการณ์ รายได้ หรือฐานะของอีกฝ่ายหนึ่งนั้นได้แสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงไป และ พฤติการณ์รายได้หรือฐานะของผู้เรียกร้องอยู่ในสภาพที่ควรได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดู ผู้เรียกร้องอาจร้องขอให้ ศาลเปลี่ยนแปลงคำสั่งในคดีนั้นใหม่ได้ ตามมาตรา 1598/39 วรรคสอง ค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้นให้ชำระเป็นเงินโดยวิธีชำระหนี้เป็นครั้งคราวตามกำหนด เว้นแต่คู่กรณีจะตกลงกันให้ชำระเป็นอย่างอื่นหรือโดยวิธีอื่น ถ้าหากไม่มีการตกลงกันและมีเหตุพิเศษ เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอและศาลเห็นสมควรจะกำหนดให้ค่าอุปการะเลี้ยงดูเป็นอย่างอื่นหรือโดยวิธีการอื่น โดยจะให้ชำระเป็นเงินด้วยหรือไม่ก็ได้ ตามมาตรา 1598/40 วรรคหนึ่ง แต่ในกรณีขอค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร เมื่อมีเหตุพิเศษและศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แก่บุตร จะกำหนดให้บุตรได้รับการอุปการะเลี้ยงดูโดยประการใดๆ นอกจากที่คู่กรณีตกลงกันหรือนอกจากที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอก็ได้ เช่นให้ไปอยู่ในสถานการศึกษาหรือวิชาชีพ โดยให้ผู้ที่มิหน้าที่ต้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูออกค่าใช้จ่ายในการนี้ ตามมาตรา 1598/40 วรรคสอง สิทธิที่จะได้ค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้นจะสละหรือโอนมิได้และไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดี ตามมาตรา 1598/41

แต่กฎหมายไทยนั้นบุตรนอกกฎหมายกับบิดานอกกฎหมาย ไม่มีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายอย่างใดต่อกันเลย เช่น บิดานอกกฎหมายไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู บุตรนอกกฎหมายตามมาตรา 1564 และบุตรนอกกฎหมายไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูบิดานอกกฎหมายตามมาตรา 1563 แม้บิดาจะมีพฤติการณ์รับรองบุตรนอกกฎหมายแล้วก็ตาม เนื่องจากสิทธิหน้าที่ระหว่างบิดามารดากับบุตรตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นการกำหนดสิทธิหน้าที่ระหว่างบิดามารดาและบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ซึ่งสิทธิและหน้าที่ที่บิดามารดาจะต้องจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร บิดามารดาจะต้องจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรจนบุตรนั้นบรรลุนิติภาวะหรืออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ ตามมาตรา 19 บุตรได้ทำการสมรส ตามมาตรา 1448 หรือบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เป็นผู้ทุพพลภาพ มาตรา 1564 วรรคสอง ดังนั้น บิดานอกกฎหมายจึงไม่มีสิทธิเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจากบุตรนอกกฎหมาย โดยหลักเกณฑ์ในการ เรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู (maintenance) นั้น (วรัญญา งานศิริอุดม,2564,Online) มาตรา 1598/38 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้เรียก

จากกันได้ในเมื่อฝ่ายที่ควรได้รับอุปการะเลี้ยงดูไม่ได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือได้รับ การอุปการะเลี้ยงดูไม่เพียงพอแก่อัตภาพ และศาลอาจให้เพียงใดหรือไม่ให้ก็ได้โดยคำนึงถึงความสามารถ ของผู้มีหน้าที่ต้องให้ ฐานะของผู้รับ และพฤติการณ์แห่งกรณี นอกจากนี้ ในกรณีที่บุตรจะเรียก ค่าอุปการะเลี้ยงดูจากบิดามารดาได้นั้น บุตรจะต้องเป็นผู้เยาว์และอยู่ใต้อำนาจปกครองของบิดา มารดาด้วย

การเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายของกฎหมายอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกา ค่าเลี้ยงดูบุตรเป็นภาระผูกพันต่อเนื่องสำหรับการจ่ายเงินเป็นงวดที่ดำเนินการ โดยตรงหรือโดยอ้อมโดย “ผู้มีภาระผูกพัน” ให้แก่ “ผู้มีภาระผูกพัน” สำหรับการดูแลทางการเงินและการ สนับสนุนของเด็กของความสัมพันธ์กฎหมายว่าด้วยชนิดของภาระผูกพันนี้แตกต่างกันอย่างมากในรัฐ (hmgong,2021, Online) แต่รัฐและที่ได้รับการยอมรับจากรัฐบาลกลางมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนา แนวทางของตนเองในการกำหนดการสนับสนุนเด็กโดยปกติผู้มีภาระผูกพันคือบิดามารดาที่ไม่ได้อยู่ในความ ดูแล โดยปกติแล้วผู้ที่รับภาระผูกพันคือบิดามารดาผู้ดูแลหรือผู้ปกครองหรือหน่วยงานของรัฐและไม่ต้องใช้เงิน กับเด็ก ซึ่งในสหรัฐอเมริกานั้นไม่ได้มีข้อกำหนดเรื่องเพศสำหรับการเลี้ยงดูบุตร นอกจากนี้ในกรณีที่มีการดูแล ร่วมกันซึ่งเด็กมีบิดามารดาที่ต้องดูแลสองคนและไม่มีบิดามารดาที่ไม่ได้รับการดูแลผู้ปกครองอาจต้องจ่ายเงิน ให้กับผู้ปกครองอื่นๆ ในอดีตสิทธิของเด็กที่จะได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ของเขาหรือเธอถูกควบคุมโดยรัฐ ดินแดนและชนเผ่าอินเดียที่แยกจากกัน รัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกามีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือด้าน สวัสดิการให้กับเด็กยากจนที่ผ่านการช่วยเหลือครอบครัวที่มีเด็กโดยการช่วยเหลือของทางภาครัฐนั้นเป็นการ ให้ความช่วยเหลือเป็นเงินสดแต่ครอบครัวชาวอเมริกาและรวบรวมการสนับสนุนที่ได้รับ (Section 608(a)) ในทางกลับกันรัฐบาลกลางตระหนักว่าเด็กจำนวนมากเข้าร่วมโครงการดังกล่าวเนื่องจากบิดามารดาที่ไม่ได้รับ การเลี้ยงดูบุตรมักจะมีหลักเลี้ยงส่วนแบ่งค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูลูก ในปัจจุบันสำหรับการบังคับใช้การสนับสนุน เด็กภายใต้รัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา (Article IV, Section 1) ให้ความศรัทธาและเครดิตอย่างเต็มที่ในแต่ละ รัฐ การกระทำ บันทึกลง และการพิจารณาคดีของรัฐอื่น ๆ และรัฐสภาอาจโดยกฎหมายทั่วไปกำหนดลักษณะ ไหนซึ่งการกระทำ บันทึกลง และการดำเนินการดังกล่าวจะต้องพิสูจน์และผลกระทบดังกล่าว และ(Article IV, Section 2) พลเมืองของแต่ละรัฐจะได้รับสิทธิพิเศษทั้งหมดและความคุ้มครองกันของพลเมืองในหลายรัฐ ศาล ท้องถิ่นมีอิสระที่จะยอมรับหรือบังคับใช้คำตัดสินที่ยังคงมีการปรับเปลี่ยนภายใต้กฎหมายท้องถิ่น คำสั่ง อุปการะเลี้ยงดูบุตรถือเป็นคำตัดสินของประเภทนี้เพื่อให้เป็นไปตามศรัทธาและเครดิตอย่างเต็มที่ที่จะมีการนำ กฎหมายท้องถิ่นของรัฐบัญญัติมาใช้เพื่อตัดสินว่าการตัดสินสามารถแก้ไขได้หรือไม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่ เกี่ยวกับภาระผูกพันทางการเงินในอดีตและในอนาคต

ผลของการไม่จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรหรือ Failure to pay Child Support (รุจิรัตน์ โททาทิ,2006, Online) ตามมาตรา 228 ลักษณะ 18 ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา คือ บุคคลนั้นจะถูกดำเนินคดีของ

รัฐบาลกลางหากจงใจไม่จ่ายค่าเลี้ยงดูบุตรที่ได้รับคำสั่งจากศาลสำหรับเด็กที่อาศัยอยู่ในอีกรัฐหนึ่งหรือถ้าการชำระเงินผ่านครบกำหนดชำระนานกว่า 1 ปี หรือเกินจำนวน การละเมิดกฎหมายนี้เป็นความผิดทางอาญาและถูกตัดสินลงโทษ ผู้กระทำความผิดต้องเสียค่าปรับและจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ตามกฎหมายอเมริกันไม่ว่าจะเป็นบุตรนอกสมรส บิดามารดามีหน้าที่ต้องจ่ายเงินค่าเลี้ยงดูบุตรเพราะรัฐมองในรูปแบบที่ว่าบิดาหรือมารดาไม่สามารถสละสิทธิค่าเลี้ยงดูบุตรแทนตัวบุตรได้เนื่องจากค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้นเป็นเงินที่บุตรจะต้องใช้ดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ลำบาก และจะต้องจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูจนกระทั่งเด็กอายุครบ 18 ปี ศาลจะสั่งให้ผู้ปกครองแต่ค่าเลี้ยงดูผู้ปกครองจ่ายโดยตรงกับผู้ดูแลเด็กมากกว่าที่จะโดยตรงกับเด็กโดยทั่วไปแล้วนั้นรัฐจะไม่กำหนดภาระผูกพันในการจ่ายค่าเลี้ยงดูบุตรหลังจากที่เด็กนั้นอายุครบ 18 ปี การไม่จ่ายค่าเลี้ยงดูบุตรมีความผิดตามกฎหมาย ถือเป็นคดีอาญา กฎหมายนี้ใช้บังคับทั้งบิดาและมารดา ผลจากการไม่จ่ายค่าเลี้ยงดูบุตรจะไม่สามารถขอใบขับขี่หรือต่ออายุใบขับขี่ได้ ถูกตัดสวัสดิการจากรัฐ หรือหากติดค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรเกินตามที่กฎหมายได้กำหนดก็จะถูกยกเลิกพาสปอร์ต ติดคุก อีกทั้งรัฐได้แจ้งนายจ้างและบังคับให้นายจ้างหักเงินเดือนจ่ายเงินคืนรัฐอีกด้วย

ผลการศึกษา

การจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายของกฎหมายไทย มีการบัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าบุตรนอกกฎหมายกับบิดานอกกฎหมาย ไม่มีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายอย่างใดต่อกันเลย เช่น บิดานอกกฎหมายไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู บุตรนอกกฎหมายตามมาตรา 1564 และบุตรนอกกฎหมายไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูบิดา นอกกฎหมายตามมาตรา 1563 แม้บิดาจะมีพฤติการณ์รับรองบุตรนอกกฎหมายแล้วก็ตาม เนื่องจากสิทธิหน้าที่ระหว่างบิดามารดากับบุตรตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นการกำหนดสิทธิหน้าที่ระหว่างบิดามารดาและบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้นอีกทั้งบิดามารดาจะต้องจ่ายค่าเลี้ยงดูบุตรนั้นจนบรรลุนิติภาวะ หรืออายุ 20 ปีบริบูรณ์ ตามมาตรา 19 บุตรได้ทำการสมรสตามมาตรา 1448 หรือบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เป็นผู้ทุพพลภาพ มาตรา 1564 วรรคสอง

ขณะที่กฎหมายอเมริกันแม้ว่าบุตรนั้นจะเป็นบุตรนอกกฎหมาย รัฐก็บังคับใช้กฎหมายทั้งบิดามารดา เพราะบิดามารดานั้นมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินค่าเลี้ยงดูบุตร รัฐมองในรูปแบบที่ว่าบิดาหรือมารดาไม่สามารถสละสิทธิค่าเลี้ยงดูบุตรแทนตัวบุตรได้เนื่องจากค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้นเป็นเงินที่บุตรจะต้องใช้ดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ลำบาก และจะต้องจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูจนกระทั่งเด็กอายุ 18 ปี การไม่จ่ายค่าเลี้ยงดูบุตรมีความผิดตามกฎหมาย ถือเป็นคดีอาญา กฎหมายนี้ใช้บังคับทั้งบิดาและมารดา การไม่จ่ายค่าเลี้ยงดูบุตรจะไม่สามารถขอใบขับขี่หรือต่ออายุใบขับขี่ได้ ถูกตัดสวัสดิการจากรัฐ หรือหากติดค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรเกินตามที่กฎหมายได้กำหนดก็ถูกยกเลิกพาสปอร์ต ติดคุก อีกทั้งรัฐได้แจ้งนายจ้างและบังคับให้นายจ้างหักเงินเดือนจ่ายเงินคืน

รัฐอีกทั้งยังมีกฎหมายเกี่ยวกับผลของการไม่จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรหรือ Failure to pay Child Support มาใช้บังคับ

ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายไทยแม้มีบทบัญญัติในเรื่องของการจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรและกำหนดถึง สิทธิบิดาที่มีต่อบุตรแต่บทกำหนดดังกล่าวยังมีลักษณะที่แตกต่างจากกฎหมายอเมริกาทั้งในเรื่องการรับรอง สิทธิและหน้าที่ของบิดานอกกฎหมายที่มีต่อบุตรนอกกฎหมาย

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบกฎหมายการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายระหว่าง กฎหมายไทยและกฎหมายอเมริกา พบว่าในกฎหมายของไทยบุตรนอกกฎหมายกับบิดานอกกฎหมาย ไม่มี สิทธิหน้าที่ตามกฎหมายอย่างใดต่อกันเลย เช่น บิดานอกกฎหมายไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู บุตรนอกกฎหมาย ตามมาตรา 1564 และบุตรนอกกฎหมายไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูบิดา นอกกฎหมายตามมาตรา 1563 แม้ บิดาจะมีพฤติการณ์รับรองบุตรนอกกฎหมายแล้วก็ตาม เนื่องจากสิทธิหน้าที่ระหว่างบิดามารดากับบุตรตามที่ กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 เป็นการกำหนดสิทธิหน้าที่ระหว่างบิดามารดาและ บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย ที่ได้ให้การรองรับในการให้สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตรที่บุตรจะต้อง ได้รับการเลี้ยงดูจนบุตรนั้นบรรลุนิติภาวะ หรืออายุ 20 ปีบริบูรณ์ ตามมาตรา 19 บุตรได้ทำการสมรสตาม มาตรา 1448 หรือบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เป็นผู้ทุพพลภาพ มาตรา 1564 วรรคสอง ต่างจากกับกฎหมาย อเมริกาที่กฎหมายอเมริกาได้นำกฎหมายมาใช้บังคับทั้งบิดามารดา แม้ว่าบิดามารดาจะไม่ได้จดทะเบียนสมรส กันก็ตาม แต่ความเป็นบิดามารดาของบุตรยังจะต้องดูแลบุตรจนเติบโตมีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ และหากบิดาหรือ มารดาไม่จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร จะมีความผิดอาญาและถูกรัฐตัดสิทธิ รวมถึงสวัสดิการจากรัฐด้วย

ดังนั้น เพื่อให้บิดานอกกฎหมายและบุตรนอกกฎหมายได้มีสิทธิและหน้าที่ในการดำเนินชีวิต การ พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายจะต้องกำหนดบทบัญญัติใหม่ เพื่อให้บิดานอกกฎหมายและบุตรนอกกฎหมายได้มีสิทธิและหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ เช่น แม้บิดาจะได้มี พฤติการณ์รับรองแล้วว่าบุตรนอกกฎหมายนั้นเป็นบุตรของตน หรือบังคับกฎหมายใช้กับบิดานอกกฎหมาย หากเป็นกรณีที่บิดาหรือมารดาไม่จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมาย ในขณะเดียวกันนั้นกฎหมาย อเมริกาก็ได้มีบทบัญญัติกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับบิดามารดาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและนำ กฎหมายเกี่ยวกับผลของการไม่จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรหรือ Failure to pay Child Support มาใช้บังคับ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้บิดามารดาหรือบิดานอกกฎหมายรู้ถึงหน้าที่ที่ตนต้องปฏิบัติต่อบุตรนอกกฎหมาย ซึ่งจะเกิดประโยชน์ทั้งบิดานอกกฎหมายและบุตรนอกกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

1.แก้ไขเพิ่มเติม การบังคับใช้กฎหมายให้ใช้กฎหมายบังคับทั้งบิดามารดาในกรณีที่บิดาหรือมารดาไม่ จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดู และให้มีความผิดเป็นคดีอาญา

2.แก้ไขเพิ่มเติม แม้บิดานอกกฎหมายจะมีพฤติการณ์ต่อบุตรนอกกฎหมายว่าเป็นบุตรของตน ไม่ต้อง
รอกการเซ็นรับรองหรือจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงาน

3.แก้ไขเพิ่ม สิทธิและหน้าที่ที่บิดานอกกฎหมายจะต้องจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรนอกกฎหมายให้
เท่ากับบุตรในกฎหมาย

เอกสารอ้างอิง

พิทยา ลำยอง. (2564). ความหมายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร [Online].available

URL: http://www.thailaws.com/aboutthailaw/knowledge_03.htm

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พิชัย นิลทองคำ. (2561).คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วย ครอบครัว,

ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2533. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 107

ลงวันที่ 8 กันยายน 2533.

พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ.2478. ราชกิจจานุเบกษา.ลงวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2478

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ.2554

รุจิรัตน์ โททาทิ, (2006).กฎหมายค่าเลี้ยงดูบุตร [Online].available

URL: <https://rujipedia.home.blog/2006/10/21/กฎหมายค่าเลี้ยงดูบุตร/>

วรัญญา งามศิริอุดม.(2564), สิทธิของบิดาในการรับมรดกของบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว,

บทความวิจัย.

athiwatlawyer .(2564), ค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร [Online].available URL: <http://athiwatlawyer.com/>

คดีแพ่ง/คดีครอบครัว/คดีหย่า- ที่ต้องเรียกค่า/

krisdika. (2564), หน้าที่อุปการะเลี้ยงดู, [Online].available

URL : <http://web.krisdika.go.th/pdfPage.jsp?type=act&actCode=1378>

hmong. (2021), ค่าเลี้ยงดูบุตรในสหรัฐอเมริกา [Online].available

URL: https://hmong.in.th/wiki/Child_support_in_the_United_States

hmong. (2021), การให้ความช่วยเหลือชั่วคราวสำหรับครอบครัวที่ขัดสน (TANF) [Online].available

URL: https://hmong.in.th/wiki/Temporary_Assistance_to_Needy_Families

law.cornell. (1992), Child support, [Online].available URL:

https://www.law.cornell.edu/wex/child_support

law.cornell. (1992), U.S. Constitution, Article IV, Section 1, Section 1

[Online].available URL: <https://www.law.cornell.edu/constitution>

Steven J. Grocki. (2020), 18 U.S.C. § 228- Failure to pay legal child support obligations
[Online].available URL: <https://www.justice.gov/criminal-ceos/citizens-guide-us-federal-law-child-support-enforcement>